

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/historia-z-ipn/archiwum/145213,Sebastian-Piatkowski-Wladyslaw-Dering-19031965-lekarz-z-Auschwitz.html>
28.02.2026, 02:10

Sebastian Piątkowski: Władysław Dering (1903–1965) – lekarz z Auschwitz

Władysław Dering – więzień niemieckiego obozu koncentracyjnego KL Auschwitz – jest osobą ocenianą niejednoznacznie, a jego postawa w okresie okupacji stała się tematem licznych sporów, niegdyś wśród więźniów obozu, a obecnie wśród historyków.

11.06.2021

Dering urodził się 6 marca 1903 r. w Iwankowcach koło Berdyczowa. Jako nastolatek był członkiem konspiracyjnej drużyny harcerskiej, a w latach 1919-1920 walczył jako ochotnik w szeregach Wojska Polskiego przeciw bolszewikom. Po zakończeniu wojny podjął naukę w jednym z warszawskich gimnazjów (założył tam drużynę harcerską), a później studiował na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Warszawskiego. W 1928 r. ukończył studia (specjalizował się w ginekologii), prowadząc następnie prywatną praktykę lekarską w stolicy. Równocześnie był oficerem rezerwy (najpierw podporucznikiem, a następnie porucznikiem). W 1939 r. – wobec nadchodzącej wojny – Ministerstwo Spraw Wojskowych skierowało go na kurs chirurgii polowej, mianując wkrótce Komendantem Zespołu Chirurgicznego w Brześciu nad Bugiem. Według własnych wspomnień w sierpniu 1939 r. został awansowany do stopnia kapitana.

Jego losy w czasie walk wrześniowych nie są bliżej znane. Podobno dostał się do niewoli sowieckiej, z której zbiegł. W listopadzie 1939 r. powrócił do Warszawy, gdzie wstąpił do Tajnej Armii Polskiej (TAP), otrzymując zadanie zorganizowania w stolicy służby sanitarnej na wypadek rozpoczęcia antyniemieckiego powstania.

Więzień KL Auschwitz

W lipcu 1940 r. Dering został aresztowany i po śledztwie w Alei Szucha i na Pawiaku skierowany pierwszym warszawskim transportem więźniarskim do KL Auschwitz (przybył tam 15 sierpnia 1940 r., otrzymując numer 1723). Według jednej wersji utajnił w obozie swe wykształcenie, według innej administracja obozowa nie zwróciła na nie uwagi. Warunki bytowe i wykonywanie najcięższych prac (m.in. czyścił doły kloaczne i ciągnął walec do ubijania ziemi) doprowadziły do wyniszczenia jego organizmu. Gdy znalazł się w szpitalu obozowym, jego wykształcenie medyczne zostało ujawnione i dowiedział się o nim lekarz garnizonowy SS w KL Auschwitz Max Popiersch. Wkrótce polecił on Deringowi zorganizowanie ambulatorium w bloku nr 28, następnie obozowego szpitala więźniarskiego, obejmującego bloki więźniarskie nr 19, 20, 21 i 28. W szpitalu tym Dering został szefem zespołu chirurgów, tworzonego przez grupę polskich więźniów – lekarzy i sanitariuszy.

Od początku pobytu w obozie Dering był bliskim współpracownikiem rtm. Witolda Pileckiego i zaprzysiężonym członkiem Związku Organizacji Wojskowej. Chociaż nazywanie go „zastępcą Pileckiego” jest przesadne, należał bezsprzecznie do tzw. górnych piątek konspiracyjnych. Sam rtm. Pilecki określił go mianem jednego z „filarów” organizacji.

W obozie

Opinie o Deringu krążące wśród więźniów KL Auschwitz były zazwyczaj złe. Ponieważ nie musiał

wychodzić na apele, otrzymywał dobre wyżywienie i żył w nieco lepszych od innych warunkach, uznawano go często za niemieckiego kolaboranta. Dering był zmuszony odmawiać przyjęcia do szpitala wielu zgłaszającym się tam więźniom nawet z poważnymi ranami i urazami (oddział chirurgiczny liczył tylko 20 łóżek). Znany był z nieżyczliwego, a nawet brutalnego, odnoszenia się do więźniów – krzyczenia na nich czy też obrażania.

Według historyk Marii Ciesielskiej jeden z członków konspiracji przeprowadził – na polecenie Komendy Głównej ZWZ, do której dotarły informacje o postawie lekarza – rozmowę ostrzegawczą z chirurgiem, ale nie przyniosło to skutku. Badaczka ta stwierdza, że wraz z umacnianiem się jego pozycji w hierarchii obozowej zainteresowania Deringa działalnością konspiracyjną wyraźnie słabło. W opinii rtm. Pileckiego zachowanie to było grą, która miała wzmocnić jego zaufanie u Niemców. Było to ważne, gdyż lekarz uratował życie wielu osób zakwalifikowanych przez Niemców do uśmiercenia. Poprzez fałszowanie dokumentacji medycznej, zarażanie tyfusem itd. był w stanie ocalić nawet więźniów skierowanych do komór gazowych. Od 1943 r., kiedy wieczorami niemiecki personel medyczny opuszczał obóz, Dering i jego współpracownicy przeprowadzali konspiracyjne operacje i zabiegi chirurgiczne, ratujące życie licznych więźniów.

Zabiegi pseudomedyczne

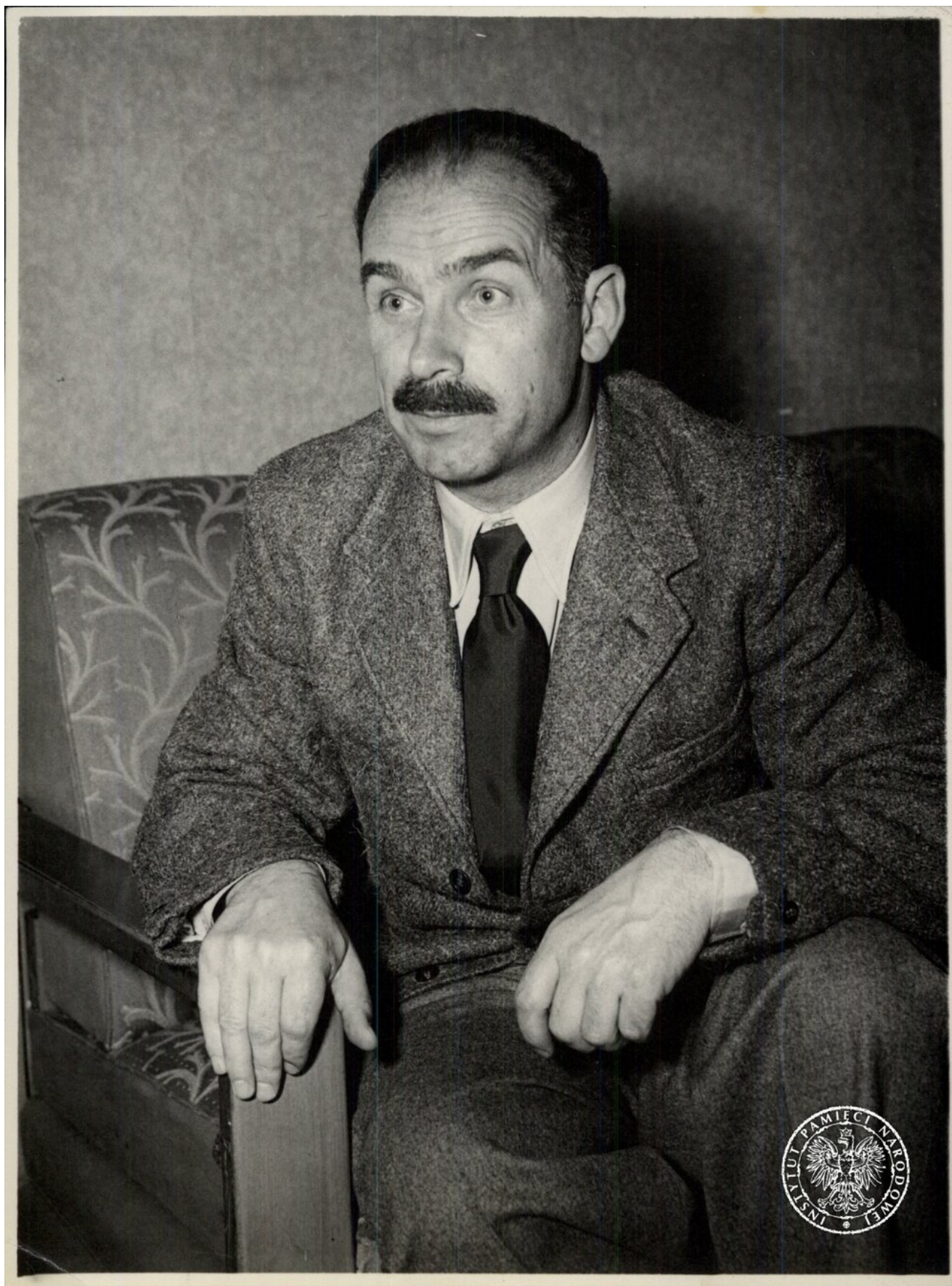
Największe kontrowersje związane z osobą Władysława Deringa wiążą się z wydarzeniami zapoczątkowanymi w maju 1943 r.

► [Czytaj całość na portalu przystanekhistoria.pl](http://przystanekhistoria.pl)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Artykuł

Władysław Dering, zdjęcie powojenne. Fot. z zasobu IPN